

„EDINOST“

izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četrt leta 6 K. in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnštvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Hrvatje in Madjari.

V.

Glasila opozicijskih skupin na Hrvatskem, ki so si bile še do nedavno temu strupeno nespote, so povdarjale, da so vsi zavedni in neodvisni elementi naroda hrvatskega skrajno nestrpnostjo pričakovali dneva 29. m. m., ki je imel odločiti, da-li bočejo hrvatski patrijotje vstajati v starem grehu medsebojnega pobijanja, ali pa združiti se, da pride življenje v opoziciji do toli potrebnega konsolidiranja? Skupščina dne 29. t. m. sicer ni prinesla popolnega stopljenja vseh opozicijskih življenj, ker se skupina »čistih« ni še pridružila fuziji. Ali dan 29. januarja 1903. je prinesel neki drugi rezultat, ki je velerazveseljiv in katerega ni smeti podcenjevati, ampak ga treba posebno povdarjati. Mirni, dostojanstveni, dobrohotni, stvarni način, s katerim so zastopniki opozicijskih skupin — ne izjemaj »čiste« — posezali v razpravo, je pričel, da so bili vsi navzoči pod silo nekega posebnega skupnega spoznanja.

Temu spoznanju je dal popolnega izraza že predsednik skupščine, veleugledni in od vseh skupin spoštovani in uvaževani dr. Brestyansky, z besedami: »... proti dosegi tega, po hrvatskem državnem in narodnem pravu opravičenega cilja, proti vsestranskemu in zdravemu kulturnemu napredku našemu se gromadi toliko zaprek, da moramo resno poskrbeti za samo »biti« hrvatskega naroda in da moramo najprej vse sile upreti za obrambo našega narodnega obstanka. Z največjo nevarnostjo nam grozi veče in veče umikanje hrvatskega življa z rojstne grude, katero si bolj in bolj osvajajo tuji življi, ki so že zagospodarili v mnogih kmečkih domih, vlastelinskih dvorih, na trgovskih in izlasti obrtnih podjetjih...«

Lo označivši tužno sedanje gospodarsko in politično stanje naroda hrvatskega, je povdarjal dr. Brestyansky, da za povzdigo iz tega nepovoljnega stanja, za potrebno evolucijo, treba jedinstva v organizaciji in zloge na delu!

Sedaj pa se vprašamo malce! Od katere strani se v prvi vrsti gromadijo zapreke razvoju naroda hrvatskega? Od katere strani grozi v prvi vrsti nevarnost obstanka naroda hrvatskega, katere nevarnosti faktični obstanek je v slovesnem trenutku in v rodoljubni skrbi konstatiral g. dr. Brestyansky? Kdo izrablja ves aparat, ki mu je ne razpolago, da si osvoja last, rojstno grudo naroda hrvatskega? Na koga so mislili nezavisni življi v Hrvatski, ko so koperneli v želji, da se razmere v opoziciji konsolidirajo? Proti

komu naj se zasnjuje vsa delo in naj se naperi vse borbe zjedinjene in konsolidirane opozicije? Marine proti ekspanzivnim aspiracijam madjarstva in proti njega instrumentu, sedanjemu vladnemu sistemu na Hrvatskem? Kaj je najbolj deloval na rodoljube, ki so bili zbrani dne 29. m. m. v Zagrebu, da so na toli lep način pojavili svojo pripravljenost, da pozabijo, kar je bilo med njimi, da potegnejo zastor preko minolosti, prek vsega, kar so govorili in storili žalega eden drugemu? Ali ni bila to tista velika, silna etična sila, ki je v spoznanju, da je zadnji čas, da se narod hrvatski usposobi za izvojevanje borbe z madjarstvom in da je ta borba neizogibna?

Lepi pojav tega, v vseh rodoljubnih krogih dozoričnega spoznanja je dragocen rezultat dneva 29. m. Dragocen zato, ker je logično dozorel oni drugi rezultat — konsolidiranje opozicije po združenju, oziroma zblizanju posamičnih, poprej odtujenih si skupin, da so se glasevi združili v harmoničen skord.

Po uspehu dne 29. m. m. je dana predpostava, da se izpolni prvi pogoj — kateremu smo dali izraza v teh člankih — za uspešno borbo Hrvatov proti aspiracijam madjarstva: da se prične uspešno, organizirano, sistematično, disciplinirano delo za narod med narodoma samim!

Politični pregled.

V Trstu, 4. februarja 1903.

O položaju. V nedeljo je imel eksekutivni odbor mladočeske stranke v Pragi zopet sejo. Vsprejeti so bili nastopni trije predlogi: 1.) Eksekutivni odbor ne vsprejema resignacije posl. dra. Pacaka, marveč ga prosi, pripoznavaje njegovo patrijotično požrtvovalnost in izkušeno previdnost v vodstvu kluba, da vstraja na vodstvu kluba; 2.) ne da bi omejalo dopustno kritiko v mejah strankarske organizacije, pripoznava eksekutivni odbor, da je v sedanji periodi solidarnost vseh poslancev in členov stranke neizogiben pogoj za vodstvo češke politike, ter prosi vse člene organizacije in sploh vse ljudi, ki so blage volje, naj z odločnostjo zavračajo vsa prizadevanja sovražnih frakcij, ki bi hotele v trdne češke vrste zanesti zopet impulze za take notranje spore, ki bi sploh mogli slabiti položaj češkega naroda; 3.) pridruživši se sklepu kluba državnih poslancev od 22. januarja 1903, ki je edinstveni s sklepom od 16. oktobra 1902, izreka eksekutivni odbor svoje pritrdjenje

kalo silno. Lev se je v prvi hip prestrašil, ali se je potem, da pokaže svoje junaštvo, začel siliti, kakor da se ne kesa za to. V resnici ga je bolela duša. Potem ga je zopet obvladal strah pred očetom, ki je bil strog, a Blaško je imel rad, kakor da mu je ista rojstna dete. Lukijan ga ni vznemirjal. »Ali kaj poreče oče — pa mati — pa njeni starši — a kri je vedno enako tekla. Uh — palica je bila gotova! — No — naj — ali ta kri — ti kri — ako še umre sirota! — misli je pri sebi, a na zasuk se je vedno delal, kakor da se ga to niti ne tiče, in se je celo, dokler je Lukijan dekleco miril in Levu grozil z očetom, zadržal na dekleco, kaj da dela »komedijo«, in je govoril, da je v resnici ne boli. Povrnili so se v grad. Lev je kar drhtel od strahu in sramote. Na nesrečo je bil oče prvi, katerega so srečali.

— Kaj ti je Blaška? — je je vprašal skrbno, videči jo obliko s krvjo. In pogledal je nekako sumeče na Leva s strašnim pogledom. Lukijan je že hotel povedati vse — ali mala Blaška je začela, pretrgano pojoku, pripovedovati, da se je nekaj zapela, spodrsnila se in pala. Levu se je odvalil kamen

k temu, da se klubu poslancev državnega zbora prepusti izbiranje taktičnih sredstev od slučaja do slučaja.

Prvi predlog — zaupnica dra. Pacaku — je bil vsprejet soglasno in brez debate; drugi in tretji sicer tudi soglasno, ali po dolgi in živahni debati. Drugi predlog je v svojem prvem delu očitno naperjen proti »Narodnim listom«, v drugem delu proti radikalnim poslancem.

S tem, da so o prvem predlogu glasovali takoj pred debato, so hoteti očitno posebno povzdigniti važnost zaupnice dra. Pacaku, kajti čim izraziteje je manifestirano zaupanje, tem bolj je omogočeno temu politiku, da umakne svojo odpoved in ostane na čelu državnozbornskega kluba. Če torej dr. Pacak ostane — in ostane skoro gotovo — je situacija v parlamentu zadobila pojasnila v toliko, da vlada in stranke poznajo činitelja, katerim jim je računati ker poznajo elemente v dosedanjem vodstvu češke politike, dočim bi po odstopu dra. Pacaka stali pred velikim vprašanjem zavitem v meglo nepoznanih možnosti.

V debato je bil posegel dr. Pacak sam in je s svojimi izjavami preciziral stališče sedanje češke politike. On je sicer načelno proti obstrukciji, ker ista pomenja negacijo parlamentarizma, ali tudi ni izrekel besede, da se Čehi odpovedujejo obstrukciji! Dispozicije v vodilnih čeških krogih, kakor so se pojavile na tem zborovanju v Pragi, odgovarjajo dosedanjim taktiki in jih je možno označiti tako-le: Češki klub je pripravljen dopustiti delavnost zbornice, a je tudi pripravljen na — obstrukcijo.

Namesto italijanizacije — germanizacija! Stvar zveni sicer neverjetno, ali kaj je neverjetnega ob avstrijskem sistemu? Večnega nezmislja si človek ne more misliti lahko nego je ta, ako v deželi, tako kompaktni v narodnostnem pogledu, kakor je Dalmacija, v deželi, kjer 98% prebivalstva pripada iste narodnosti, ako po uradih take dežele gospodari kak tuji jezik! Ali — ako je že gospodarstvo italijanskega jezika v taki deželi največji nezmisel, prava gorostasnost, potem pa bi se nam zdelo, da je misel na zamenjanje italijanščine po uradih Dalmacije z nemščino prava blaznost! In vendar: tudi ta neverjetnost hoče postati v Dalmaciji resnica.

Iz »Agramer Tagblatta« posnemljemo namreč, da hoče uprava države odzvati se neštevilnim rekrimacijam deželnega zbora dalmatinskega v tem pogledu s tem, da dovoli hrvatskemu jeziku nekoliko koncesij v vnanji službi v notranji pa hoče uvesti nemščino! In tako monstruozno razmerje hočejo oživotvoriti v deželi v kateri so jezikovne razmere

z duše, ali Blaška ga je popolnoma osvojila. Sedaj je bil on prvi, ki je hitel po služkinjo, da donese vode, in on je bil, ki je je siloma stavil obkladke ter ni dopuščal ni služkinji ni Lukijanu, da bi storila to. A ko je potem mati sprovela Blaško na njegovo posteljo in je moral Lukijan praviti pripovedke, tedaj je je on sel ob vzglavje ter je premagal vsako deško kljubovalnost in sramožljivost, pak je gladil dekletcu čelo in je poljubljal po lici, in naj mu je bil tudi duh arnike neprijeten, katero je bila mati vtila v vodo za obkladke. Vedel je, da je bilo Blaški najljubše, kadar je Lukijan pripovedoval iz sv. pisma in od tega da so jej najmileje pripovedi o Jezusu. In on, če tudi je sam raje slušal bajke o zmajih in kraljih, zaprosil je sedaj Lukijana, naj pripoveduje iz biblije. In ni trajalo dolgo, da se je dekletce spustilo v težek jok, slušajoče o mukah Kristovih, a Lev ni mogel dalje ubraniti se solz, pak je z Blaško skupaj zajokal. A Blaška je v tej gotovosti bolnega otroka, da se mu mora vse zgoditi po volji — ulovila Levovo glavo se svojima polnima ročicama, in ga je, neprestano ihteča od solz, prisilila, da tudi

tako, da je pravična in praktičnim potrebam odgovarjajoča uredba jezikovnega vprašanja najjednostavnejša stvar na svetu. In to toliko v materialnem, kolikor v formalnem pogledu. V prvem pogledu, ker je dežela v jezikovnem pogledu kompaktna, v drugem, ker ga ni zakona ali naredbe, ki bi predpisovala rabo nemščine ali italijanščine. Pač pa navaja »Agramer Tagblatt« razne zakone in odredbe in pravoreke najvišjega sodišča, izdane hrvatskemu (ozir. srbskemu) jeziku v prilog.

Mi bi pa naveli še en in največjavnej dokument, ki govori proti italijančenju in nemčenju uradov v Dalmaciji! In ta je — naravno pravo vsakega človeka in naroda! No, ravno to je karakteristikona avstrijskega sistema, da se nobene stvari ne brani bolj, nego tega, kar je naravno, kar je umevno samo ob sebi! Vsa praksa tega sistema v nemških deželah je boj proti naravi!

Rečni zagrebški list priznava namestniku dalmatinskemu, da je duševna kapaciteta, da je pravičen mož in da priznava, da se hrvatskemu jeziku godi krivica. Ali nedostaja mu nekaj drugega. On ne umeva pomembnosti narodnega gibanja. Vedno je bil po pisarnah dunajskih uradov in tam si je veepl prepričan, da so pisarne stvar, ki je povsem ločena od naroda in da v pisarnah mera gospodovati nemški jezik. On meni tudi, da se z germanizacijo uradov utrja pripadnost k Avstriji. Ali ravno narobe je resnično! Ravno tendencija ponemčevanja škoduje Avstriji v teh deželah. Odpor proti germanizaciji je tolik, da se noben mladenič noče več posvetiti politični službi. Invazijo nemških uradnikov pa opravičujejo s pomanjkanjem domačinov. To je circulus vitiosus. Uvajajo nemške uradnike, ker se domačini nočejo posvečati javni službi, Dalmatinci pa ne sprejemljejo javnih mest ravno zato, ker usiljujejo nemške uradnike v svrhe germanizacije, in ker ti poslednji imajo vedno — tudi če so manj sposobni — prednost pred domačini edino zato, ker znajo nemški in pripadajo večinoma aristokratskim rodbinam!

To pogreško treba odpraviti, ali v to naj se ne zbira pot, ki mora dovajati le do novih konfliktov!! Edina pot iz zmešnjave je: vsakemu svoje, da bo vsakdo sam gospodar na svojem!

Iz Hrvatske. Ban Hrvatske, grof Khuen-Hedervary, toži dra. Potočnjaka. Čitatelji se utegnejo še spominjati, kako senzacija je provzročila brošura, ki jo je spisal in dal v Ljubljani natisniti dr. Potočnjak in v kateri je dvignil proti banu hrvatskemu takih obtožeb, da je imel slednji, kakor visok javen državni funkcionar, le dve poti pred seboj: ali pot tožbe, ali pot, ki vodi iz

on položi svojo glavo na blazino kraj njene glave, da se jima je dih mešal in se objokala lica dotikala. Lukijan je že davno nehal in se umaknil v svoj kot, da pokadi iz svoje pipe, a otroka sta še vedno tako ostala in slednjič sta tudi zaspala v tem položaju. Bilo je že temno — popolnoma temno, ko se je Lev vzdramil. Tam na drugi postelji je že nekdo spal. A od zunaj se je ukrala v sobo mesečina in čuti je bilo dalje pod oknom lajanje psa. Leva je postajalo strah. Od nekdanje dojlje Dalže je znal, da tako zavijanje psa naznanja nesrečo. In on se je preplašil radi Blaške. Glasno je zajokal od strahu. Iz druge postelje je takoj prihitela deklica sobarica, da ga spremi na divan, kjer so mu priradili ležišče. — No, on se ni dal nikakor in je ostal vso noč na stolici, z glavo naslonjen kraj Blaškine glave.

Očelej se je njuno mejebojno občevanje popolnoma izpremenilo. Do sedaj je zapovedoval Lev, odslej pa Blaška. Vse se je godilo po njeni volji in nikdo ni bil srečnejši od njega, ako je le uganil njeno voljo.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal **Ksaver-Sándor-Gjalski**; prevel **M. C. X.**

Mala siročica mu je sicer popuščala v vsem. A ravno po tem je postal še huji. Včasih jo je, ker ga nikakor niso veselile njene volje, silil v jok se svojimi deškimi svojeglavostimi. Tako so šli nekega zimskega dne na sprehod. Bil je čist, veder, ali bladen dan. Sneg je visoko ležal in je bil prevlečen debelo zmrznjeno skorjo, ki je bila tako trda, da se je na nekaterih mestih moglo korakati po njej. In on in Blaška sta vzle opominom Lukijanovim vsaki hip z vozne poti poskakovala na visoki sneg in ko se je sedaj pa sedaj skorja ob pokanju prelomila, a sta se ona do kolena pogreznila v sneg, ni bilo smehu in veselju ni konca ni kraja. Tu je Lev nekoliko iz objestnosti a nekoliko od občutljene premoči sunil Blaško tako, da je takoj pala in se na ostri skorji pobila in se zarežala na čelu do krvi. Dekletce je zakričalo od bolečine in je zajo-

— javne službe. Tretje poti je ni vsprilo takih obtožeb.

Vsa obramba grofa Khuena pa je sestala v tem, da je dajal v hrvatskih listih pleniti vsaki fragment in fragmenti teh obtožeb. Sicer pa je molčal. Sedaj pa čitamo v listih, da se je grof Khuen slednjič odločil za tožbo in da se je pri dru. Potočnjaku že vršila hišna preiskava. No, človek ne bi mogel misliti drugega, nego da ban toži Potočnjaka radi tega, kar je poslednjič pisal o njem po listih in v svoji brošuri. Kaj še: dr. Potočnjak je tožen le radi — ponatiskanja zaplenjenih stvari.

Tržaške vesti.

Shod političnega društva »Edinost« pri Sv. M. Magdaleni Zg., ki se je vršil minole nedelje, je bil jako dobro obiskani in so se zborovali jako živo zanimali za vse, kar se je na tem shodu razpravljalo. Podrobnejše poročilo smo morali radi preoblice gradiva odložiti za jutranjo številko.

Mestni svet. V sinoči seji našega mestnega sveta sporočil je tajnik mestnega sveta, dr. Pitacco, da je namestništvo sstiralo sklep mestnega sveta, določujoči, da se ima iz občinskega proračuna za t. l. brisati postavka 1050 kron za podporo deklške šole, katero vodi nune.

Svet. dr. Spadoni je predlagal, naj občina proti temu odloku rekurira na ministerstvo, kateri predlog je mestni svet vsprejel z veliko večino.

Svet. dr. Rybář je interpeliral radi nekaj vesti, katere je bil list »L' Indipendente« sporočil o katinarskem pokopališču; govornik je dejal:

Tukajšnji dnevnik »L' Indipendente« je v svoji številki od dne 21. jan. poročal o jako težkem činu, dogodivšim se na katinarskem pokopališču. Tu je govornik čital sledeči odstavek iz članka v »Indipendente«: »Kadar je treba pokopati novega mrliča in ni več prostora na razpolago, izkoplje se jama — kakor se je ravno dogodilo predvčerajšnjem — tam, kjer se je morda še le pred malo leti pokopalo drugega mrliča. V slučaju se gre za mrliča, ki je bil pokopan pred sedmimi leti in ni še popolnoma strohnele.

V dveh drugih člankih — nadaljeval je govornik — pa se je »Indipendente« povrnil k temu predmetu in zahteval, naj se temu nedostatku nujno odpravi.

Ni mi sicer znano, ako se je ta slučaj dogodil ravno tako, kakor ga opisuje »Indipendente«, pač pa vem, da so se na tem pokopališču že večkrat dogodili slični slučaji.

V dokaz, da se toliko v tem, kolikor tudi v mnogih drugih slučajih mestna uprava prav nič ne briga za naše opravičene pritožbe, dovoljujem si opomniti na to, da je že l. 1898. v razpravi o onih proslulih delih, za šestletno dobo, g. vodja L. renzutti priporočal tozadevni predlog svet. Kosca se sledečimi besedami: »

Fakt je, da se dandanašnji ne more več jemati obzir na 10-letni turnus in se je primorano že po približno 9 letih prekopavati grobove. Mislil torej, da je s tem potreba povečanja pokopališča dovoljno dokazana. In res — nadaljeval je govornik — je mestni svet odobril predlagano svoto 5000 gl. Pridodati moram še, da je bila na seznamu del, kateri seznani so o oni priliki sestavili okoliščinski poslauci, opazka da je mestna delegacija že pred časom pripoznala potrebo predlaganega povečanja.

Ker se pa kljub vsemu temu ni ničesar storilo, dovolil sem si jaz l. 1900. o razpravi proračuna za l. 1901, najtoplejšje priporočati povečanje tega pokopališča. Seveda je bilo tudi to moje priporočilo brez vsakega vspeha, tako, da sem se moral l. 1901 zopet baviti s to zadevo. O tej priliki je gospod mestni fizik dr. Costantini izjavil sledeče:

»Z ozirom na to, da se je prebivalstvo v onem okraju nekoliko pomnožilo in v ozirom na to, da se bo moralo, če ne takoj, pa v bodočnosti, preskrbeti za povečanje tega pokopališča, stavim (v kolikor sem v to pooblaščen) formalno obljubo, da se tudi to vprašanje v kratkem reši.

Preteklo je od tedaj že jedno leto, ali na rešitev čakamo še sedaj.

Kakor se torej vidi, so potrebo povečanja pripoznali vsi kompetentni faktorji in sicer: tehnični urad, mestni fizik, delegacija in mestni svet in sedaj zahteva rešitev zadeve tudi novinstvo in kljub vsemu temu se bo morda še trdilo, kakor se je reklo že v jedai

prejšnjih sej, da so vsi naši predlogi neutemeljeni in neupravičeni.

Nočem staviti nikakega predloga, ker vem, da bi bilo to zaman, moram pa povdarjati, da je tako stanje stvari v mestu, kakor je Trst, zelo obžalovanja vredno.

Predsednik dr. Venezian (ki je namdomestoval župana), je izjavil, da obžaluje, da je »Indipendente« priobčil vest, ki ne odgovarja resničnemu stanju stvari. Vsled preiskave, ki se je vršila v tej stvari in na podlagi izjave katinarskega župnika, da je vest v »Indipendentiju« neosnovana. Priznal pa je tudi on, da je treba povečati katinarsko pokopališče ali pa odrediti, da se bodo mrličji pokopavali na mestnem pokopališču.

Svet. dr. Spadoni je na to pripomnil, da ima včerajšnji »Indipendente« novih podatkov o tej zadevi in trdi celo, da so izkopane dele človeških trupel jeli psi. Zahteval je, naj bi se to stvar v novi preiskoval in kaznovalo eventualne krivice.

Predsednik je izjavil, da ustreže Spadonijevi zahtevi.

Svet. dr. Rybář se je zahvalil na pojasnilih, pripomnil pa je, da iz vsega izhaja dovolj jasno, da je povečanje pokopališča nujno potrebno.

Svet. Dollenz je priporočal popravo miramarske ceste, ki se nahaja v zelo slabem stanju.

Na tozadevno vprašanje svetovalec dr. Spadoni je izjavil, da se v nekolikih mesecih prične z gradnjo nove nošnice na v ta namen kupljenem zemljišču pri Sv. Ivanu.

Nadalje je svet. dr. Spadoni interpeliral predsednika, koliko je resnice na tem, kar piše glasilo socijalistične stranke »Lavoratore« glede prenosa trupel žrtv, padlih meseca februarja l. l., na skupno grobišče. »Lavoratore« je pisal o tej stvari, da so trupla izkopali po noči in prenesli drugam, ne da bi bili prašali dotične družine dovoljenja za to, da so se odstranili nagrobni spomeniki itd. Prisednik Parovel je odgovarjal na to, da »Lavoratoreve« trditve ne odgovarjajo resnici ter da se je prenos izvršil po dnevu in popolnoma v redu.

Mestni svet je na to soglasno vsprejel predlog delegacije glede nakupa dveh izvodov knjige »Rerum Italicarum Scriptores« in istotako tudi predlog glede razširjenja ulice Navali in sprehajališča pri Sv. Andreju.

Slednji je mestni svet vsprejel ponudbo barona Craigherja v Barkovljah, ki podstopa občini del svojega posestva v to, da se napravi tam cesta, ki bo dolga 225 m.

V tajni seji so se izvršila nekatera imenovanja magistratnih uradnikov in funkcijonarjev, ter se je kapelan g. Josip Maecarol prezeniral župnikom v Kontovelju.

Dogodki v Ríemanjih. V ponedeljek dne 2. t. m., na praznik Svečnice, so Ríemanjci imeli delavski dan, ker so povsem uveli iztočni cerkveni koledar. (Zato bo praznik Sretenja (Svečnica) dne 15. t. m. po gregorijanskem koledarju).

Drugi dan, to je včeraj, dne 3. t. m. ob 10. uri zjutraj je prišel v Ríemanje žandarmerijski odposlanec v spremstvu 25 orožnikov, ki so zopet obkolili vas in zaprli vsa pota. Omenjeni žandarmerijski odposlanec je prišel z 10 orožniki pred hišo vaškega župana Iv. Berdona, katerega pa ni našel doma. Na to so se žandari razkopili na vse strani in ga iskali. Mož je bil po svojih opravilih v Borštu in se je med tem časom vrnil domov. Takoj je prišel zopet pred hišo c. kr. žandarmerijski odposlanec z 10 orožniki in je vročil vaškemu županu nastopni ukaz:

Nr. 24/Pr.

Gospodu Ivanu Bordon

Ríemanje.

Vsled odloka c. kr. namestništva od 30. januarja t. l. št. 259/Pr. zahtevam od Vas izročitev ključev kaplanijskega poslopja v Ríemanjih, Vam predane od kapelana dra. Požarja.

V ta namen nalagal sem c. in kr. žandarmerijskemu poverjeniku, da iste ključje od Vas prevzame. Naročujem Vam torej, da jih precej istemu izročite.

C. kr. okrajno glavarstvo.

V Kopru, dne 1. febr. 1903.

C. kr. namestniški svetnik:

— Sekaffenhauer s/r.

L. S.

Na to je župan protestiral proti takemu postopanju, posebno še, ker je hiša izključno lastnina občine Ríemanje-Log. Proti sili da se ne more upirati ter izroča s protestom ključje. C. kr. orožniški odposlanec je vzal

županu ključje. Ljudje so bili, kakor navadno, mirni in se ni nikdo niti ozrl ni na orožnike ni na njihovega komisarja.

S tem korakom je posegla državna oblast v lastninsko pravico občanarjev iz Ríemanj in Loga. Zato so vaški poglavarji odločili, da nastopijo civilno-pravno pot. Obe cerkvi in zvoniki so še vedno zaprti, na vratih so povsod še angleške žabnice.

Pripomba uredništva:

Pred par dnevi je praška »Politik« vskliknila ozirom na dogodke v Ríemanjih: »O, wie tapfer hält sich der Staat Oesterreich im Kampf mit — Ríemanje! (O, kako hrabro se država Avstrija drži v boju z — Ríemanji!)

Mi bi rekli, da izbornejšega komentarja in karakteristike ni možno napisati v tako malo besedah, nego ju je napisal praški list z navedenim vsklikom! V Trstu in v Istri zastuplja irredenta mišljenje ljudstva in deluje na uresničenje svojih namer, naperjenih proti integriteti države; na severu pošilja Nemčija preko meje doli svoje emisije, da o belem dnevu propovedujejo nemškemu narodu, da bodočo vladarsko hišo svojo ima v Berlinu; onkraj Litve demonstrirajo proti dinastiji in proti cesarski pesmi, na Balkanu je celo kilava in lačna Italija na delu, da iztisne od tam še ono malo vpilva, kar ga ima še naša monarhija; parlamentarni in notranji politični odnošaji sploh so se razvili do točke, ko tisti mehanizem, kateremu pravimo avstrijska ustava, le še ropota in faktično že odpoveduje svojo službo: za vse te pasivne postavke v knjigi avst. vnane in notranje politike — pa se naša drž. smatra menda bogato odškodovano s tem, da se hrabro drži v boju proti — Ríemanjem! In človeka naj bi ne srbeli prsti, da bi napisal žgočo — satiro?!)

Protestantje in — Ríemanje. Pod tem naslovom poroča »Slovenec«, da so protestantje ponudili Ríemanjem 280.000 gl., a ti da so ponudbo odklonili! — Kako nam je? Ali se ni govorilo vedno do sedaj — in govorilo se je tudi v »Slovenec« — da vsemu gibanju v Ríemanjih so vzrok grdi sebičari nameni?!

Bau — bau! Pišejo nam: Zadnje čase straši okolo Ríemanj nič več in nič manj nego — ruski »bau bau«.

Orožniki poizvedujejo namreč, kedaj da so bili — ne mislite nikar, da se šalimo, ampak je gola resnica — Rusi v Ríemanjih, koliko jih je bilo in kake osebe so bile?! Oj kar je v Ríemanjih železnična postaja, prihajajo tja vsakovrstnih tujcev. Ali o kakih Rusih, ali celo o rubljih (Bog nas varuj!) ni znano tam ničesar nobeni živi duši.

Mi smo radovedni, dali-li se orožništvo tudi tako briga za irredentarske »apostole«, prihajajoče od onkraj luže oznanjvat — skorajšnjo rešitev tukajšnjih lahonskih need rešenev?! In ali zalezuje germanske agitatorje, ki v Avstriji sami oznanjajo skorajšnjo združitev avstrijskih Nemcev z veliko Germanijo?! Kdo kontrolira tisoče »mark« in »lire«, ki prihajajo v Avstrijo v — znane nameene?! Je že tako: pod najstrožjo kontrolo smo mi, ki smo najzvestejši podaniki in ki ne iščemo drugega, nego svoje narodne pravice! In to — zakonitim potom!!

Bodita le mirni, slavna gospoda, in ne slikajte si bau-bau na steno, kjer ga ni! To pa si zapomnite: mi zahtevamo svoje pravice v cerkvi in zunaj iste! Od tega zahtevanja ne odnehamo. Čas pa, ki ga izgubljate pri nas in okolo nas, lahko porabite na drugo stran, od katere preti res nevarnost.

Tak je! V včerajšnji številki smo posneli članek iz »Naše Sloge«, v katerem se (med drugim) po sladkozavitem kanoniku Butignoniju propagirana kandidatura škedenjskega župnika Cavalieha za mesto kanonika v Trstu primerno — odklanja!! Kakor navlašč nam prihaja sporočilo, da je velečastni gospod župnik dne 1. t. m. z vso vsmo in vso jero mahal po njih, ki zahtevajo, da našemu narodu in jeziku bodi pravica tudi v cerkvi! Poročevalci rabijo sicer še vse drugačne izraze v označanje propovedi gospoda župnika. No — mi smo povedali stvar v čim najblajši obliki.

Tak je!

Za iznajdbo častnika g. Kavčiča — sedlo za hitro osedlanje — je pridobila ameriška trdka Speger in Werner v New-Yorku patent ter je deponirala za to pri ljubljanski kreditni banki 36.000 kron. G. Kavčič je Slovenec.

Ples trgovskega izobraževalnega društva. Ples, katerega je priredilo naše vrlo trgovsko izobraževalno društvo v soboto v gledališču »Goldoni« je izpal v vsakem obziru prav lepo. Gledališče je bilo okrašeno s zelenjem in razsvetljeno z električno lučjo tako, da je napravilo na udeležence tega plesa najprijetnejši utis. Lože so bile skoraj vse do zadnje oddane in v parterju ter na odru se je sukalo vse polno mladih in veselih plesalcev.

Pohvaliti moramo predvsem uzorni red, ki je vladal na plesu in ki je podal istemu posebno eleganco. Toliko navadni, kolikor figuralni plesi so se plesali jako precizno, posebno veliko zanimanje pa sta vzbujala slovanska plesa »Slovan« in »Beseda«. Posebno »Beseda«, ki je sama na sebi mnogo lepša od »Slovana«, se je pod vodstvom g. Umeka plesala tako dovršeno, da je bila prava slast gledati.

Na plesu je ves večer vladala najlepša zabava in je vsakdo z veselim obrazom zapuščal ta lepi ples, ki nam je podal nov dokaz, kako se med našimi trgovci vedno bolj vzbuja narodna zavest in kako isti tudi v socijalnem obziru stalno napredujejo.

Okrajna bolniška blagajna. V mino-lem tednu je bilo naznanjenih 791 slučajev bolezni. Od teh je bilo 681 oseb spoznanih zdravih, tako jih je še 1841 v podpori. Med te je šteti 215 bolnikov, kateri spadajo zavarovalnici proti nezgodam. Konstatiranih je bilo 207 prestopkov zdravnikovih odredb. Podpore v minolem tednu je bilo izplačane 20.606-04 K.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu vabi na veliko veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 8. februarja 1903. v veliki dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah.

Vpored: 1. »Korčnica«, orkester. 2. H. Volarič: »Slovenski svet«, možki zbor. 3. Titl: »Slovanska overtura«, orkester. 4. I. Bartl: »Oj planine«, mešan zbor s tenor solo. 5. Waldteufel: »Na drsališču«, valček, orkester. 6. H. Volarič: »Divja rožica«, ženski dvospev s spremljevanjem orkestra. 7. Smetana: »Prodana nevesta«, fantazija, orkester. 8. F. S. Vilhar: »Nočna pjesma«, možki zbor s tenor solo. 9. a) Komzác: »Bosanska legenda«, b) Parma: Intermezzo iz opere »Ksenija«, orkester. 10. Amon: »Venček slovenskih narodnih pesmi«, mešan zbor. 11. I. pl. Zajc: Duet iz finale opere »Nikola Šubic-Zrinjski«, orkester. 12. M. Zega: »Mi smo mi«, šaljiva polka, možki zbor s spremljevanjem orkestra. 13. Anton Gerbec: »V veseli družbi«, venci slovenskih narodnih pesmi, orkester. 14. »Razstreljenec«, veseloigra v enem dejanju. — Ples in svobodna zabava.

Na koncertu in k plesu sodeloval bo vojaški orkester pešpolka št. 97. iz Trsta. Začetek veselice ob 4. uri popoldne; ples bo trajal do polnoči.

Vstopnina na koncert za osebo 50 st.; sedež I. vrste 40 st., II. vrste 20 st. — Vstopnina k plesu za gospoda 1 K, gospice 60 stot.

Odsek pekovskih pomočnikov v Trstu vabi na pekovski ples, ki bo v četrtek dne 12. februarja ob 9. uri zvečer v gledališču »Goldoni« (poprej »Armonia«). Gledališče se odpre ob 9. uri; ples pa prične ob 10. uri. Sviral bo vojaški orkester c. in kr. pešpolka št. 97. — Plesovodja bo g. Ivan Umek. — Vstopnina za možke 2 K, a vsakdo ima pravico privedi seboj dve gospe oziroma gospici; za vsako gospo ali gospico posamezno eno krono več. — Lože v pritličju 8 K; I. red 6 K, II. red 4 K in III. red 2 K. Vstopnice in lože se dobivajo na sedežu »Pekovske tržaške zadruge«, ulica Stadion št. 19, I. n. in zvečer pri blagajni gledališča.

Čisti dobiček je namenjen pekovskim pomočnikom, kateri niso sposobni za delo.

Podpisani se nadeja obilne podpore od vseh sodrugov in občinstva, ker je dobiček namenjen v tako blagotvorno svrhu.

Plesni odsek.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 8.02, ob 2. uri popoldne 11.02 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.5. — Danes plima ob 2-23 predp. in ob 2-20 pop.; oseka ob 10-29 popoldne in ob 7-31 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Shod županov in podžupanov pri Rebku na Goričici**, ki se je vršil dne 1. t. m., je razpravljal, na kako stališče naj se postavijo županje kakor zastopniki občanov

nasproti načrtu zakona, ki ga je vsprejel deželni zbor goriški za zboljšanje učiteljskih plač. Zbor, kateremu je predsedoval gosp. župan Bolko iz Črniča, je vsprejel sledečo resolucijo, katero priobčujemo danes brez vsacega komentarja:

»Na Goriškem na zaupnem shodu zbrani zastopniki občin vipavske deželne strani izjavljajo s tem, da je prebivalstvo, katero oni zastopajo in v čegar imenu se danes oglašajo, ostrmelno in bolešno zaječalo, ko je poizvedelo, da je drž. zbor v minolem zasedanju odobril načrt zakona, zadevajoči zboljšanje plač učiteljskega osebja na javnih ljudskih šolah, po katerem zakonu bi morali znamenito večjo potrebnost, ki bi jo povzročilo sklenjeno zboljšanje, zalagati šolski okraj po meri predpisanih izravnih davkov. Oni privlačijo sicer učitelstvu primerno zboljšanje njegovega gnetnega stanja, pa le za kolikor je možno doseči je brez višjega obremenjenja hišnih in zemljiških posestnikov in obrtnikov; protivijo se pa z največjo odločnostjo vsaki nameri po povišanju hišarine, zemljarine, obrtnarine in dohodarine, ker ne marajo sami sebe ugonobiti, da bi s svojo gospodarsko pogubo olajšali življenje svojim učiteljem, kateri, če nimajo obilnih, pa imajo vsaj redne dohodke, ki jim zagotavljajo polhveno ekzistencijo, dočim so posestniki in obrtniki na Goriškem vled silne preoblačbe z davki in vsakovrstnimi dokladi ekono-mično že čisto obnemogli.«

Predsedništvu shoda se je naložilo, naj to resolucijo predloži vlad: s prošnjo, da rešenega načrta ne predloži v sankcijo!

× **Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Voloskem** priredi dne 14. februarja t. l. zabavo v prostorih družinske šole v Voloskem. Vstopnina 1 K za osebo.

× **Hrvatska omladina Reke in Sušaka** priredi pod pokroviteljstvom presvete gosp. Ane baronice Zmajević-Ivanske dne 7. februarja ples v prostorih »Narodne Čitalnice« na Reki. Čisti prihodje namenjen: tretjina siromašnim hrvaškim učencem hrv. šol Reke in Sušaka, tretjina siromašnim učencem navtične šole v Bakru, tretjina siromašnim učencem šol družbe sv. Cirila in Metoda v Istri. Vstopnina za osebo 5 K, za rodbino 10 K.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Sežani so darovali: preč. g. župnik v Avberu, Josip Mikuš 3 K, preč. g. župnik v Povirju, Josip Novak 5 K, davčni eksekutor, g. Amf 1 K 4 stot., iz Tomaja nam je dala od g. Uršule Černe 1 K, g. France Nabergoj 1 K, g. Marije Šone 40 stot., g. France Šone 20 stot., v pušici g. Milena Pirjevec v Sežani se je nabrala 1 K 20 stot. Iskrena hvala! — Ob enem objavlja omenjena podružnica tem potom, da se bo 8. februarja t. l. ob 4. in pol uri popoldne v »Čitalnici« vršil nje letni občni zbor, na kateri vabi najljubše vse p. n. društvenice v Sežani in izven Sežane o d b o r.

Vesti iz Kranjske.

* **Naraščajoče izseljevanje v Ameriko.** Prejšnjo noč je odpotovalo z ljubljanskega južnega kolodvora 107 oseb v Ameriko. Med temi je bilo 71 kranjskih rojakov.

* **V hranilnici so aretirali** v Ljubljani neko Marijo Sigovico, ravno ko je hotela dvigniti denar na knjižico, katero je bila ukradla. Mislila si je brzkone: »Zakaj naj bi se šparovka ne našla čerovke! — ali ni se porečilo!

* **Iz Vipave nam pišejo:** Dne 21. februarja t. l. zvečer prirede tukajšnji boljši stanovi v prostorih hotela »Adrije« plesni venček s coriandoli in kotiljoni. K plesu bo sviral oddelek vojaške godbe pešp. št. 47 iz Gorice.

Gospodje, ki so v odboru za prireditve tega venčka, jamčijo, da bo zabava jako animirana, potrebna izborna in cena. Vabila se razpošljejo pozneje.

Vesti iz Štajerske.

— **Po starem programu!** Pod tem vsikikom beleži »Domovina« nov slučaj, ko je vsemožnost predsednika deželneemu višemu sodišču v Gradcu, pognala slovenskega sodnega uradnika iz dežle Štajerske. Avskultant dr. Mulej je prestavljen iz Celja na Kranjsko. Če se pa Slovenci pritožujejo radi nameščanja nemških uradnikov, morajo čisto poslušati — izgovor, da slovenskih uradnikov ni zadostno na razpolago.

— **Volilna sleparstva nemškutarjev.** Nedavno je bil v Celju neki nemčur obsojen radi volilnih sleparij. Sedaj pa poročajo iz občine vojniške, da si hoče nemška stranka na sleparski način pritihotapiti 30 glasov. »Domovina« naznanja, da hočejo od slovenske strani najodločnejše nastopiti proti tej lumpariji, in da vlada, ako ne stori svoje dolžnosti v obrambo pravice in morale, doživi vihar, kakoršnjega še ni bilo v tej deželi.

— **Ropar in morilec.** V Ivanjskem vrhu v Slovenskih goricah je neki Mihael Waidinger, ki je prišel ravnokar od vojakov, zadavil soedovo hčer Rozo hvalič v kuhinji ki jo na to obešil. Potem je šel v sobo k 81 letnemu Rozinemu očetu, ki je ležal v postelji in kateremu je grozil z nožem, ako mu ne da denarja in ako ni tiho. Dobil je v sobi pri starcu za okoli 18 kron vrednosti. Ko je ropar oblekel Hvaličovo obleko, se umil in odšel, priplazil se je starček s težavo v kuhinjo, kjer je našel svojo hčer — obešeno. Pol ure je rabil starček, da je prišel do bližnjih ljudi, ki so potem hiteli na Hvaličev dom, kjer so dobili v peči ožgano voljaško knjižico merilčevu. Waidingerja zasledujejo orožniki. Dobili gaše niso, pač pa so zvedeli, da je hotel crotatitudo neko krčmarico.

— **Vlak je povozil** predmno noč na kolodvoru v Celju strojnega strežnika A. Schmidta, ki je bil na mestu mrtev. Povoženece je oženjen in je zapustil več nepre-skrbljenih otročičev.

— **Veliko tatinsko družbo** so zasledili pri sv. Antonu v Slov. Goricah. Ta družba je kradla že nad 10 let in o tem dobro živela. Dosedaj so orožniki že prijeli zastopnike 8 hiš. V nekaterih hišah so ostali le otroci doma. Kaj bo iz teh otrok?

— **Akad. podružnica sv. Cirila in Metodija v Gradcu** priredi v sredo dne 11. februarja v stinfeldskih dvorinah sijajen ples. Sviral bo godba 2. here. bosn. pešpolka.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 3 K, za rodbino 6 K, za dijake 2 kroni. Členi akad. podružnice so prosti vstopnine.

Okusno izdelana vabila so se že deloma zazposlala, deloma se še razpošiljajo. Zanimanje za ples je veliko, ker deluje odbor z vso verno na to, da se ples izvrši kolikor mogoče sijajno.

Slovenske gostje iz Grada in domovine, odzovite se mnogoštevilno temu vabilu.

+ **Volka so zasačili** v Stavencih pri Radgoni. Priklabl se je brzkone preko Mure z Ogrskega. Pa doba življenja se mu je skrajšala, ker ga je zasačil spreten lovec Kreft ter ga ustrelil.

Vesti iz Koroške.

+ **Nagla smrt.** V Beljaku je tri osebe dohitela nagla smrt. Dne 24. januarja umrl je učitelj Jan. Paikert. Zadel ga je srčna kap. Isti večer je nagloma umrl prej popl noma zdravi trgovec Fr. Klein. Po noči ravno istega dne zadel ga je kap načelnika postaje v Beljaku Iv. pl. Metznerha. Zvečer je bil še v veseli družbi prijatelj.

Razne vesti.

Huda zima. V severni Rusiji vlada taka zima kakor že dolgo ne. Imajo nič manje nego 40° Celzusa pod ničlo.

105-letna davica. V Szegedinu živi dekčica imenom Julija Szilagyi, ki je ravno 105 let stara. Nikogar nima svetu, razun (kakor sama pravi) Boga in dobrih ljudi. Že za rano je ostala sirota brez očeta in matere in vse življenje je preživela od tuje milosti, ali si je s težkim delom služila kruha. Tudi danes jo vzdržujejo »dobri ljudje«. Vidi in sliši še dobro, sicer pa je vsa propala in nima nič enega zoba več.

Dvoboj z dinamitom. Tudi dvoboji so v Ameriki — amerikanski. Dva junaka (Alarkson in Metroklus jima je bilo ime) sta morala obračunati po — vitežki. Določila sta dinamit za vračje. Priče so zlezle na najvišje drevo, ki je bilo blizu in od tam gori so gledale dvoboj. Prvi dve patroni sta odrekli, tretja pa se je užgala, čemur je sledila tako silna detonacija, da so priče pocepile z drevesa kakor hruske. I-kali so duclanta, a našli so le od enega čevlja, od drugega pa klobuk. To so napisali na zapisnik, dvoboj je bil dovršen, in — zadovoljeno je bilo vitežki časti.

Človek nenavadne visokosti. V Martinu je umrl neki Nikola Zubovič, ki je meril 2 metra 15 cm. Morali so iztesati zanj posebno krsto. Umrl je v 33. letu.

Star bojovnik. V Mostaru je umrl v 70. letu svoje dobe člen ene najuglednejih muslimanskih rodbin v Mostaru, Salih-aga Behliković. Pokojnik je 24 let sodeloval v turško-erogorskih vojnah.

Dolgo živeča rodbina. V selu Valarasi pri Roveretu živi rodbina 10 bratov, ki štejejo skupno 711 let. Najstareši šteje 82, najmlajši pa 60 let.

Vojvoda Petar Vukotić, oče kneginje Črnogor-ke, je umrl in so ga v nedeljo zagrebli na Cetinju. Knez in kneginja sta prejela mnogo izrazov sožalja, mej temi tudi od cesarja in kralja Frana Josipa.

Društvo »Zvezda« na Dunaju priredi drugo nedeljo meseca februarja, to je dne 8. februarja 1903, svoj zabavni večer v dvorani »Wiener Ressource«, Dunaj, I. Reichsfraustraße 3.

Sodelovali bodo: gospica Marica Stekar, gospoda Anton Stekar in Karol Kunaver (na gosli in glasovir), gg. hrvaški tamburaši, pod vodstvom kapelnika g. Fr. V. Lukača, dalje pevski zbor društva »Zvezda« pod vodstvom g. Vinko Krušiča. Po koncertu bo plesni venček. Začetek ob 6. uri zvečer. Prijatelji društva dobro došli.

Odbor društva »Zvezda« na Dunaju za leto 1903. U četrtm občnem zboru tega društva so bili sledeči gospodre enoglasno voljeni v odbor: predsednikom Jakob Pakl, podpredsednikom Držgutin Dolenc, tajnikom Rudolf Malč, blagajnikom Jakob Šemč; za odbornike: Franjo Merlak, Franc Sušteršič, Anton Trtnik; namestniki: [Gabrijel Mežnar, Ivan Peterman, Ivan Vončina; pregledovalci računov: Josip Božič, Janko Mladič, Josip Smerdu.

Hrvatsko akademsko društvo »Zvonimir« na Dunaju priredi 18. februarja koncert s plesom. Sodelovali bodo: gg. operni pevki Ivana Streim in Mira Korošec, konservatorist g. I. Stano »Slov. pevsko društvo« in tamburaški zbor »Zvonimir«. Koncert in ples se bosta vršila v Roncharjevi dvorani na korist »Hrv. pripomočnog društva«.

Brzobjavna poročila.

Smrt češkega velikaša.

PRAGA 4. (B) Knez Marie Lubko vie je danes jutraj umrl.

Delavsko gibanje v Amsterdamu.

AMSTERDAM 4. (B) Sinoči se je vršil na veliki borzi shod 4000 delaveev, ki so v službi mestne občine in pripadajo 17 vrstam javne službe. Shod je sklenil, da predloži županu zahteve različnih kategorij delaveev in zahteva odgovor do ponedeljka. Če se zahteve odklonijo, bo v ponedeljek zvečer zopet zborovanje, na katerem se bodo posvetovali o vstopu v generalni štrajk.

Državni zbor.

DUNAJ 4. (B) — Zbornica poslancev. — Na interpelacijo posl. Pernerstorferja in tov. ozirom na okrožnico ministerstva za no-tranje stvari od 19. januarja 1902. o po-stopanju z zavarovalnimi družbami, je odgovoril ministerski predsednik, da se ta okrož-nica t. če družb, ki se imajo še le u-tanoviti in ki hočejo vršiti zavarovalno delovanje na podlagi načel vzajemnosti, ki svojim členom olajbujejo gotove pravne obveze in torej iztožljiva plačila.

Ker se nardba tiče družb, ki se imajo še le ustanoviti, se tudi ne more dotikati že obstoječih družb, niti ne preosnove teh po-slednjih. Na istodobno interpelacijo je odgo-voril ministerski predsednik, da se pripravlja ref rma društvene zakonodaje, v kolikor so ista tiče zavarovalnih zavodov, nikakor pa se ne n-merja kako oviranje delavstva in dru-znih državljanov v pristojni jim pravici do snovanja — društev in podpornih naprav v zmislu zakona za društva od l. 1867.

Minister-ki predsednik dr. Koerber je odgovoril še na interpelacijo posl. Lenssija, dr. Ellenhogens, dr. Bennatija in tov. glede post-parja politične oblasti in orožnikov po-vodom obnovljenih volitev v občinski zastop v Krmínu.

Bolgarske »tolpe«.

CARIGRAD 3. (B) Na resničnosti sporočila turškega trgovinskega agenta v Ruščuku v bolgarskih tolpah, ki namerjajo na spomlaj udreti v Turčijo, dvomijo diplo-matski krogi in smatrajo isto za pretiravanje ali mistifikacijo od strani zaupnikov.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcij lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)

vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, mo-derni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Naznanilo in priporočilo.

Častim si naznanjati slavnemu ob-činstvu da je

prodajalnica jestvin

v ulici delle Legna št. 6

kojo sem več let vodil, prešla v mojo popolno last.

Prodajalnica je dobro založena z vedno zvežim in raznovrstnim blagom. Prodajam testenine iz tovarne Znider-šič & Valenčič v Il. Bistrici, Ciril Metodovo kavino primes in Ciril Me-todovo sladno kavo kakor tudi narodne užigalice.

Nadejam se, da me bode slavno ob-činstvo blagovolilo tudi za naprej po-časčati z obilnimi obiski, belezi udani

Josip Luin.

Alojzije Galperti

nasl. Fr. Hitty

TRST.-ul. Barriera vecchia 13-TRST.

Zaloga snovij za moške

iz tu in inozemskih tovarn.

Perilo — Platnina — Ple-tenine — Pleteno spodnje zimsko perilo.

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke po meri.

Užgani znak na zamašku

v varstvo

proti

ponarejanju



MATTONIJA

Giesshübler

Sauerbrunn.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva

vsob vrst.

— T R S T —

TOVARNA:	ZALOGA:
Via Tesa,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(šolsko poslopje)
Via Libertas	In Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Velik naba. napecarij, sreči in sila. In-vršaje naročila tudi po posebnih načelih.

Gone brez konkurence.

ILUSTROVANI ČENI ZAŠTOBI IN FRABLO

Predmeti postavio se na pa. ogorod ali železnico franco

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fondi: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje "posloj" in prenehanje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenijo e takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokaristne namene.

STROKOVNE KNJIGE

za krojaštvo.

1. Knjiga krojaštva za moško obleko 6 K
2. Krojni vzorci " " " 3. K
- Obe knjigi ob enem naročeni 8 K.
1. Toaleta za žensko stroko 3. K
2. Krojni vzorci za perila in oblačila . 3. K
3. Krojni vzorci za otroška oblačila . 3. K
- Vse tri knjige ob enem naročene 6 K
- Knjižice za vpisovanje mer za moške ali ženske 1 krono.

Naslov:
M. KUNC, Ljubljana.

Čast mi je razeniti p. n. s. občinstvu mesta Trsta in okolice, da sem te dni otvoril zalogo damatskih naravnih vin. Prodajam po zmernih cenah na d. belo in v steklenicah. Zbog se nahaja v h.š. **Emila grofa Alberti-ja**, ulica Ghega št. 8 zdej na dvorišču.

Namizna vina, črna, bela „Opollo“ (schilcher).

Prodajam tudi naraven in pristen tro pinjevec in olje.

Ker so naša dalmatinska vina ne samo na glasu kakor izvrstna, ampak še znamenita, tudiskor okrepljajoča za bolnike in malokrivnike, nadejam se za trdno, da me bo s. občinstvo najmnogostvilneje počaščalo se svojimi naročili ter stem vršilo naše nardno golo: **Svoji k svojim!**

Odličnim spoštovanjem

Matko Paic.

M. Aite

trgovina z manufakturim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, privo in pitčkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilenine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najustaneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo)
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljate so poštnine proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantiš čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloyd.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

TRGOVINA Z ŽELEZJEM CARL GREINITZ NEFFEN

Corso štev. 33. podružnica Trst. Piazza Goldoni 2.

Priporoča svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbinstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držeje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd., vse železnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno opremo, železne pohištvo in pred ognjem varne hačane, nagrobne križe in ograje ter trodji za vsako obrt.

Spoštovane slovenske gospodinjje
Zahtevajte pri svojih trgovcih.

NOVO

Ciril-Methodijevo
cikorijo.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelškega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelove, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali prehladnih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr. želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izra več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom. Jači in oživilja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti in krvnih ocvetih, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje uspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kadi. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsimi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabosti z bruhanjem, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjuje se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

Zapiranje človeške potrebe bitje srca, nespanje in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih živec (haemorrhoidne bolečine), odstranjuje se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja vsako neprebavo, podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkim čistilom človeka vse nečredne tvarine.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslavljenje naravne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomanjkanju volje do jedi, pod nervoznem zbeganjem in otožnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbujajo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povpešuje in izboljšuje tvari, ki dajejo razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje.

To dokazujejo mnogostevilna priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah, po 1 gld. 50 nvd. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Cervinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradišcu, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Čresu, Malem Lošnju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vizinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevisu Vi' mu, Berekah itd. kakor tudi v lekarnah po celey Avstro-Ogerske in sosednih deželah.

udi razpošiljajo: lekarnar v Trstu Piazza grande št. 3 Via Nuova št. 27 in Via del Pesce po 3 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerske poštne in zaboja prosto.

Svari se pred ponarejanjem

Zahteva naj se izrečno

Hubert Ullrich-ovo

Zeliščno vino.

Zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 500,0, vinskega špirta 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevega soka 100,0, mane 30,0, koprive, jareča, cimanovih korenin, ameriškega lapuha, lecanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvarine naj se pomešajo.

Polnovplačani akcijski kapital
K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promesne izdaja k vsakemu žrebanju.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Špitalske ulice štev. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in novčije zapale

kupone

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkasno monie.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni

izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu
(Dalmacija)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.